

SALON KRUUSILAN ASEMAKAAVAN LUONTOSELVITYS

FM (biologi) Turkka Korvenpää
14.10.2025

Sisällys:

1. JOHDANTO	4
2. ALUEEN YLEISKUVAUS	5
3. LUONTOTYYPIT JA KASVILLISUUS	5
3.1 Menetelmät	5
3.2 Arvokkaat luontotypit	6
3.2.1 Meijerilahden eteläpuolen suo.....	6
3.2.2 Kruusilanpolun eteläpuolen lähteikkö	9
3.2.3 Kalkkilantien itäpuolen suolaikku.....	10
3.3 Luontotyyppikuviot.....	11
4. PESIMÄLINNUSTO	22
4.1 Menetelmät	22
4.2 Tulokset ja johtopäätökset.....	23
5. LEPAKOT	26
5.1 Menetelmät	26
5.2 Tulokset ja johtopäätökset.....	26
6. LIITO-ORAVA.....	28
7. VIITASAMMAKKO	29
8. MUU LAJISTO	30
9. EKOLOGISET YHTEYDET	31
10. KESKEISTEN SUOSITUSTEN YHTEENVETO	31
11. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET	31

Liite 1. Luontotyyppikuviodien numerointi

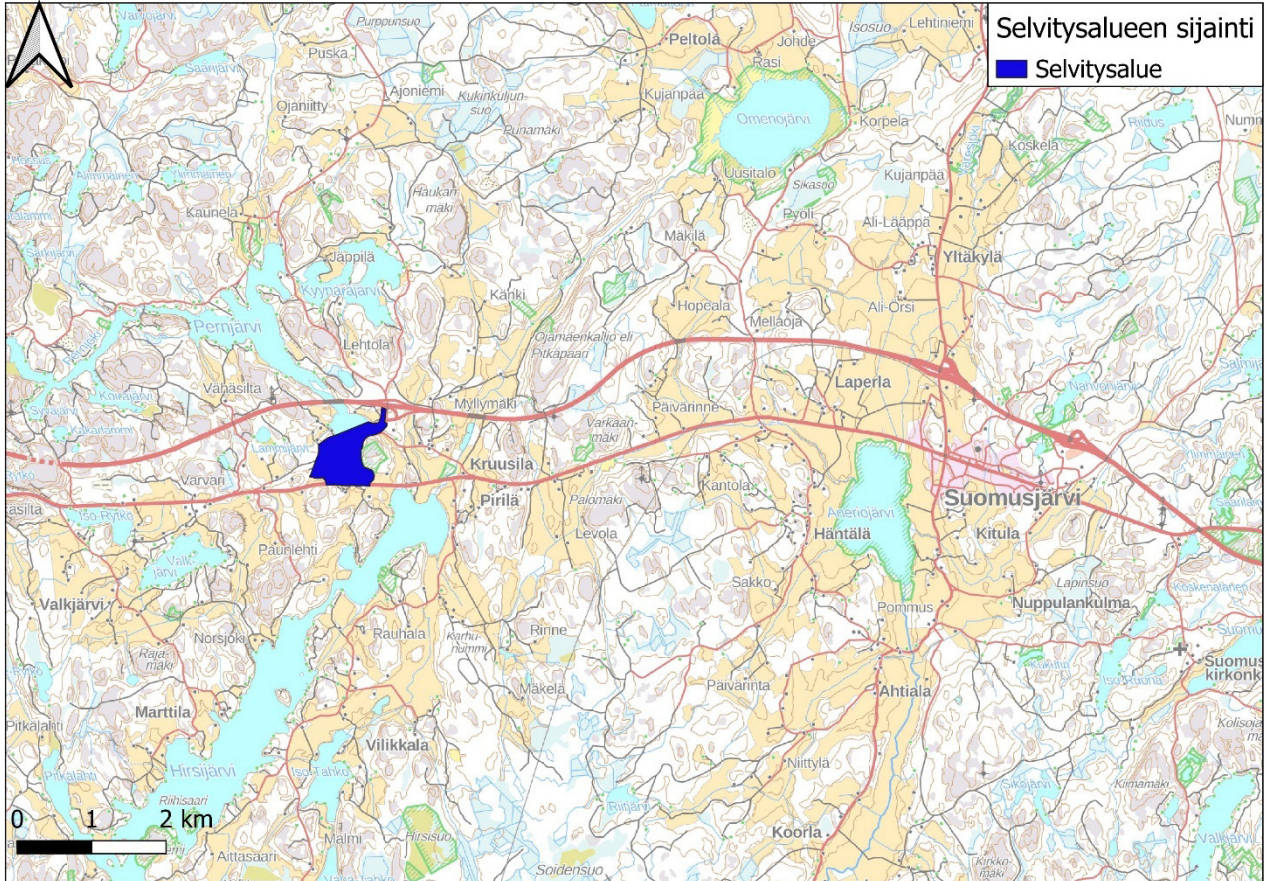
Kannen kuva: Voimakkaasti harvennettua kangasmetsää luontotyyppikuviolla 7.

Pohjakartat: © Maanmittauslaitos 10/2025

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy
Hanhenkaari 10 as 16
21420 Lieto
Puh. 045-6793602
www.envibio.net

1. JOHDANTO

Salon kaupunki tilasi Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:ltä Kruusilan asemakaava-alueen (kartta 1) luontoselvityksen.

Kartta 1. Selvitysalueen sijainti.

Luontoselvityksen tarkoituksena on kartoittaa alueen luontoarvot ja arvioida niiden vaikutusta maankäyttöön. Työhön sisältyvät seuraavat osat:

- kasvillisuus- ja luontotyyppikartoitus
- lepakkokartoitus
- pesimälinnustokartoitus
- liito-oravakartoitus
- viitasammakkokartoitus
- muiden uhanalaisten, silmälläpidettävien ja EU:n direktiivilajien esiintymien selvitys
- ekologisten yhteyksien tarkastelu

Suomen Lajitietokeskukselle tehtiin aineistopyyntö alueelta ja sen lähiympäristöstä ennestään tunnetuista lajiesiintymistä (Suomen Lajitietokeskus 2025). Selvityksen teki FM (biologi) Turkka Korvenpää, ja siihen liittyvät maastotyöt tehtiin huhti-elokuussa 2025.

2. ALUEEN YLEISKUVAUS

Selvitysalue (pinta-ala runsas 50 ha) sijaitsee Salon Kruusilan kylässä (kartta 1) moottoritien ja Helsingintien välissä. Alueella on melko runsaasti pientaloasutusta katuineen. Meijerilahden rannalla sijaitsee kesämökkejä. Talojen välissä kasvaa pieniä metsiköitä, ja alueen länsiosasta alkaa yhtenäisempi metsä, joka jatkuu selvitysalueen länsipuolella. Metsät ovat pääosin voimaperäisesti hoidettuja. Meijerilahden eteläpuolella sijaitsee pieni, ympäröivästä maankäytöstä huolimatta melko hyvin luonnontilansa säilyttänyt suo. Helsingintien varrella Topulin talon maalla on lammaslaidun. Kalkkilantien itäpuolella välittömästi selvitysalueesta itään kohoo Mustanpirtinmäki, jonne on perustettu yksityismaan luonnonsuojelualue.

3. LUONTOTYYPIT JA KASVILLISUUS

3.1 Menetelmät

Alueen luontotyyppikartoitus perustuu 29.5.2025, 10.6.2025, 18.6.2025, 14.8.2025 ja 22.8.2025 suoritettuihin maastokäynteihin. Pihat jätettiin kartoituksen ulkopuolelle. Kartoitettuja luontoarvoiltaan merkittäviä luontotyyppisiä ovat:

- luonnonsuojelulain suojelema luontotyyppi
- metsälain erityisen tärkeä elinympäristö
- vesilain suojaama pienvesi
- METSO -kriteerit luokassa I täyttävä kuvio
- uhanalaisen luontotyypin laadultaan erinomainen tai hyvä esiintymä
- muuten luontoarvoiltaan merkittävä kohde

Selvitysalueelta löytyi kolme arvokasta luontotyyppikohdetta. Ne arvotettiin käyttäen julkaisun Mäkelä & Salo (2024) neljäportaista luokitusta:

Luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet

Luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet

Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet

Kohteet maankäyttösuosituksineen esitellään seuraavassa kappaleessa.

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kartoituksen lisäksi selvitysalueelta rajattiin 40 luontotyyppikuviota, joista laadittiin kuvaukset. Kuvaus sisältää tietoa mm. kuvion elävästä ja kuolleesta puustosta, putkilokasvillisuudesta ja Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin luontotyyppistä (luontotyyppienuhanalaisuus.ymparisto.fi/lutu/#/, Kontula & Raunio 2018a ja b). Luontotyyppien uhanalaisuudessa merkittävää on uhanalaisuusluokan lisäksi luontotyyppin ekologinen laatu. Esimerkiksi tavanomaisena talousmetsänä käsitelty voimakkaasti harvennushakattu, lahoppuustoltaan niukka, varttunut kuiva kangasmetsä kuuluu uhanalaisluokkaan vaarantunut (uhanalainen), mutta on ekologiselta laadultaan heikko, sillä luontotyyppin tila on voimakkaasti heikentynyt, kun ihmistoiminta on perin pohjin muuttanut metsän luontaisia ominaispiirteitä. Sen sijaan ekologiselta laadultaan erinomaiset ja hyvät kohteet ovat jo tällä hetkellä luontoarvoiltaan merkittäviä. Laadultaan kohtalaiset ja heikot kohteetkin kehittyvät toki aikaa myöten paremmiksi, jos ne jätetään luonnontilaan (tai perinnebiotooppien kohdalla aloitetaan asianmukainen hoito). Luontaisesti harvinaisten luontotyyppien (kuten lähteiden ja kalkkikallioiden) ja perinnebiotooppien kohdalla asian merkitys korostuu, ja ne voivat olla luontoarvoiltaan merkittäviä laadultaan heikkoinakin.

3.2 Arvokkaat luontotyypit

3.2.1 Meijerilahden eteläpuolen suo

Kruusilan Rantatien eteläpuolella (kartta 2) sijaitsee pieni suo, joka ei ole luonnontilainen, mutta silti luontoarvoiltaan merkittävä. Suon vesitalous on yllättävän hyvin säilynyt, vaikka sen eteläpuolella on sijainnut pelto ja suota ympäröivät tiet ja pientalotontit. Suon itä- ja keskiosissa on melko tiheää männikköä kasvavaa isovarpurämettä (kuva 1), jonka kenttäkerroksessa tavataan runsaasti suopursua, lakkaa ja tupasvillaa. Sekapuuna esiintyy hieman koivua. Rämekasvistoon kuuluvat myös mm. juolukka ja isokarpalo. Suolla on vanhoja kaivantoja, joista on aikoinaan varmaankin otettu turvetta. Kaivannot ovat kasvaneet umpeen muuttuen ruohoisiksi. Niiden lajistoon kuuluvat esim. vehka, pullosara, jouhisara, terttualpi ja kurjenjalka. Kaivantojen reunoilla on mäntyjen ja koivujen joukossa

tervaleppiä. Rämeellä on hieman lahoppuuta. Suon eteläreunalla ja länsiosassa virtaavan, jo melko luonnontilaisen oloiseksi muuttuneen, vanhan ojan varrella on tiheää sekametsää (mäntyä, koivua, tervaleppää ja kuusta) kasvavaa ruohokorpea (kuva 2). Pensaskerroksessa tavataan korpipaatsamaa. Ruohokorven kenttäkerroksessa esiintyy runsaiden vehkan ja raatteen lisäksi mm. kurjenjalkaa. Paikoin on vielä vesipintaisia vanhoja kaivantoja, joten maasto on varsin vaikeakulkuista. Aivan suon luoteisreunassa maasto on kuivempaa, ja siellä kasvaa tiheää varttunutta sekametsää. Isovarpuräme on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Ruohokorpi on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Ruohokorpi on myös metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Kuvio täyttää Metso-kriteerit luokassa I.

Arvoluokka: 3

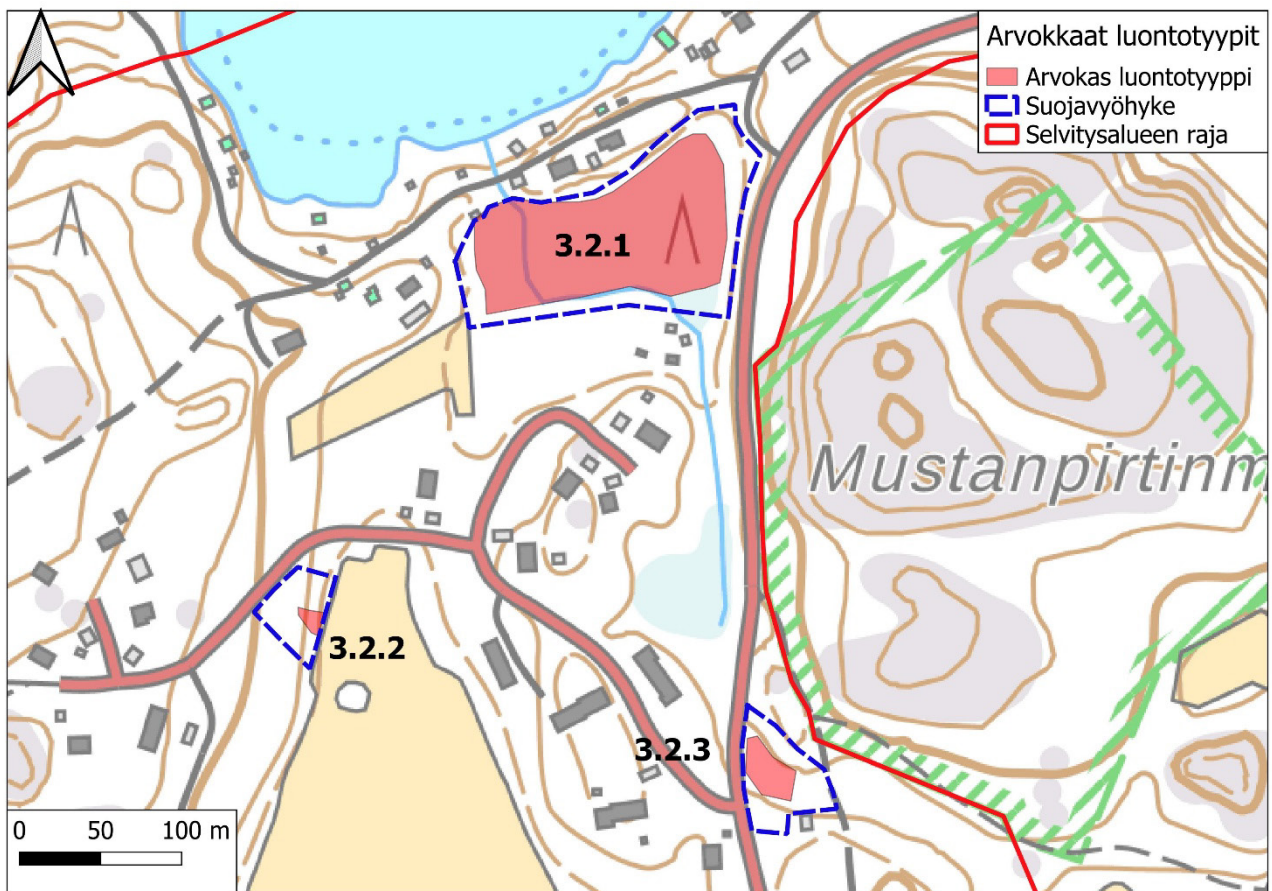
Suosituks: *Suo tulee jättää luonnontilaiseksi, ja myös sen välitön lähiympäristö rakentamattomaksi. Rakentamatta jätettäväksi suositeltu suojavyöhyke on merkitty karttaan 2.*

Kuva 1. Isovarpurämettä Meijerilahden eteläpuolen suolla.

Kuva 2. Ruohokorpea Meijerilahden eteläpuolen suolla.

Kartta 2. Arvokkaat luontotyyppikohteet.

3.2.2 Kruusilanpolun eteläpuolen lähteikkö

Kruusilanpolun eteläpuolen itään viettävällä rinteellä (kartta 2) sijaitsee nuorella, harvennetussa kangasmetsässä pieni lähteinen juotti (kuva 3). Alapuolinen pellonoja on vaikuttanut lähteikköön, mutta lähteisyyttä ilmentävä kasvisto on edelleen vallitsevaa ja maasto pehmeää ja märkää. Kohteella tavataan mm. leskenlehteä, suo-ohdaketta, soreahiirenporrasta, röyhyvihvilää ja järvikortetta. Edustavampaa lähteikkösammalista ei löytynyt. Kohde ei ole luonnontilainen, eikä siten vesilain suojaama, mutta se lisää luonnon monimuotoisuutta. Lähteikkö on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Valtaosa Lounais-Suomen lähteiköistä on joko kokonaan tai suurelta osin tuhoutunut, joten lähteikkö on suojelemisen arvoinen.

Arvoluokka: 3

Suosituks*et*: Lähteikkö lähiympäristöineen tulee jättää rakentamatta. Se tulee huomioida myös metsänkäsittelyssä, eikä lähteikön yli pidä esimerkiksi ajaa koneilla. Rakentamatta jätettäväksi suositeltava suojavyöhyke on merkitty karttaan 2.

Kuva 3. Kruusilanpolun eteläpuolen lähteikön kasvillisuutta.

3.2.3 Kalkkilantien itäpuolen suolaikku

Kalkkilantien itäpuolella Kruusilankujan risteyksen lähellä (kartta 2) sijaitsee maaston painanteeseen kehittynyt märkä ja ruohoinen suolaikku (kuva 4). Pajukkoisella suolaikulla kasvaa vähän pienikokoisia koivuja. Kasvistoon kuuluu runsaiden raatteen ja pullosaran lisäksi mm. kurjenjalka. Sammalkerrosta hallitsee luhtaisuutta ilmentävä happrarahkasammal. Suolaikku on kenties kehittynyt entiseen maa-aineksenottokuoppaan, ja myös Kalkkilantien patovaikutus on voinut muuttaa painanteen aiempaa märemmäksi. Suolaikku kuuluu lähinnä luontotyyppiin ruohokorvet, joka on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Se voitaneen luokitella myös metsälain erityisen tärkeäksi elinympäristöksi.

Arvoluokka: 4

Suosituks: Suolaikku lähiympäristöineen tulee jättää rakentamatta. Se tulee huomioida myös metsänkäsittelyssä, eikä laikun yli pidä esimerkiksi ajaa koneilla. Rakentamatta jätettäväksi suositeltava suojavyöhyke on merkitty karttaan 2.

Kuva 4. Kalkkilantien itäpuolen suolaikku.

3.3 Luontotyyppikuviot

Luontotyyppikuviot on merkitty liitteeseen 1.

KUVIO 1 – NUORI LEHTIMETSÄ

Nuorta lehtimetsää (harmaaleppää, raitaa ja kuvion kosteammassa osassa myös tervaleppää) kasvava kuvio suon reunassa suurelta osin Kalkkilantien penkalla. Rehevään, selvästi kulttuurivaikutteiseen kasvistoon kuuluvat mm. leskenlehti, ojakellukka, rönsyleinikki, vadelma ja soreahiirenporras. Kuvion eteläosassa sijaitsee pieni rehevä aukio, jolla tavataan esim. karhunputkea ja pelto-ohdaketta.

KUVIO 2 – VARTTUNUT HAVUPUUVALTAINEN TUORE KANGAS

Melko vanhaa, harvaa mänty – kuusi – koivumetsää kasvava tuore kangas, jossa on myös hiukan nuorta haapaa ja harmaalepän vesoja. Lahopuuta on vain niukasti. Kenttäkerroksessa tavataan runsaan mustikan lisäksi mm. sananjalkaa. Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on talousmetsää, mutta silti ekologiselta laadultaan kohtalainen.

KUVIO 3 – ISOVARPURÄME

Katso kappale 3.2.1 Meijerilahden eteläpuolen suo.

KUVIO 4 – RUOHOKORPI

Katso kappale 3.2.1 Meijerilahden eteläpuolen suo.

KUVIO 5 – METSITETTY PELTO

Metsitetty pelto, jolla kasvaa osittain tiheää, nuorta kuusi- ja koivupuustoa. Puustoon kuuluu myös raitaa ja harmaaleppää. Siellä täällä on pieniä aukioita. Kasvillisuudessa tavataan sekä avointen kulttuuriympäristöjen että jo metsienkin lajeja. Kuviolla kasvaa esim. nurmitähkiötä, pelto-ohdaketta, karhunputkea, rönsyleinikkiä, niittyjuolaa, leskenlehteä, nurmilauhaa, niittyhumalaa, kevätpiippoa, kieloa, valkovuokkoa, voikukkaa, nurmirölliä ja harakankelloa.

KUVIO 6 – ENTINEN PELTO

Viljelykäytöstä poisjäänyt pelto, jolla kasvaa nykyään rehevää niittykasvillisuutta. Kuviolla tavataan esim. karhunputkea, komealupiinia (haitallinen vieraslaji), rönsyleinikkiä, koiranputkea, niittyjuolaa ja nurmipuntarpäätä.

KUVIO 7 – VARTTUNUT KUIVAHKO KANGAS

Hyvin harvaksi hakattua vanhaa männikköä (kannen kuva) kasvava kuivahko (paikoin tuorekin) kangas, jossa on myös vähän vanhoja koivuja. Vanhan puuston lomassa kasvaa paikoin runsaastikin vesakkoa (koivua, pihlajaa ja haapaa). Kuviolla on myös muutama melko kookas haapa. Lahopuuta ei juuri ole. Kenttäkerroksessa tavataan runsaiden metsälauhan, puolukan, sananjalan, kanervan ja mustikan ohella mm. metsäkastikkaa, metsäalvejuurta, kieloa ja kevätpiippoa. Kuviolla on lehtopöllön pönttö. Varttunut kuivahko kangas on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Kuvio on hyvin voimakkaasti harvennettuna ja niukkalahopuustoisena talousmetsänä ekologiselta laadultaan heikko.

Kuva 5. Kalliomännikköä luontotyyppikuviolla 8.

KUVIO 8 – KALLIOMETSÄ

Harva, melko vanha, jäkäläinen kalliomännikkö (kuva 5), jossa on pieni kelo. Kasvistoon kuuluvat esim. kanerva, puolukka ja metsälauha. Kalliometsä on silmälläpidettävä luontotyyppi. Kuvio on ekologiselta laadultaan suhteellisen heikko, eikä täytä metsälaki- tai Metso-kohteen määritelmiä.

KUVIO 9 – TUOREEN – KUIVAHKON KANKAAN AVOHAKKU

Tuoreen ja kuivahkon kankaan jonkin verran vesakoitunut avohakku. Kenttäkerroksessa tavataan runsaasti sananjalkaa, metsälauhaa ja puolukkaa. Kuvio on ekologiselta laadultaan heikko.

KUVIO 10 – VARTTUNUT HAVUPUUVALTAINEN TUORE KANGAS

Tuore kangas, jolla kasvaa melko harvassa vanhoja mäntyjä sekä vähän vanhoja koivuja ja kuusia. Kuviolla on runsaasti nuorta puustoa, joka koostuu harmaalepistä, koivuista, kuusista ja haavoista. Kasvistoon kuuluvat runsaan mustikan lisäksi mm. lillukka ja metsälauha. Lahopuuta ei ole. Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on talousmetsää, ja ekologiselta laadultaan heikko.

KUVIO 11 – METSITTYNYP PELTO

Pääasiassa koivikkoa (kuva 6) kasvava entinen pelto. Koivujen lomassa on runsaasti alikasvoskuusia, ja kuvion pohjoisosassa kuusi on valtapuunakin. Puustoon kuuluu myös mäntyä, muutama lehtikuusi sekä kuvion pohjoisreunalla järeä haapa. Kuvion kosteammassa ja hieman lähteisessä pohjoisosassa on yksi runkomainen tervaleppä. Lahopuuta ei juuri ole. Vanhat ojat erottuvat maastossa edelleen selvästi. Kenttäkerrosta hallitsevat yhä avomaiden lajit. Kasvistoon kuuluvat esim. nurmipuntarpää, komealupiini (niukka), hietakastikka, koiranputki, niittynätkelmä, ahomansikka, vuohenputki, isonokkonen ja kuvion lievästi lähteisessä pohjoisreunassa metsäkorte ja suo-ohdake.

KUVIO 12 – KUIVAHKO – TUORE KANGAS

Kuvio on pääasiassa tiheää, melko varttunutta kuivahkon kankaan mäntytaimikkoa, jossa on hiukan pihlajan ja koivun vesoja. Kenttäkerroksessa tavataan mm. metsälauhaa, kanervaa ja sianpuolukkaa. Alarinteessä metsätyyppi muuttuu tuoreeksi kankaaksi ja

puusto kuusitaimikoksi. Kenttäkerroksessa esiintyy siellä runsaasti sananjalkaa. Nuori kuivahko kangas on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi ja nuori tuore kangas vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on ekologiselta laadultaan heikko, sillä se on hyvin niukkalahopuustoista ja tasaikäistä talousmetsää.

Kuva 6. Koivikkoa entisellä pellolla.

KUVIO 13 – TUORE KANGAS

Nuorta, harvennettua koivikkoa kasvava tuore kangas, jossa ei ole lahopuuta. Kasvistoon kuuluu runsaiden metsälauhan, sananjalan ja mustikan lisäksi esim. metsäkastikka. Nuori tuore kangas on vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on harvennettuna ja tasaikäisenä talousmetsänä ekologiselta laadultaan heikko.

KUVIO 14 – KUIVAHKO – TUORE KANGAS

Harvennettua, melko nuorta männikköä (kuva 7) kasvava kuivahko – tuore kangas, jossa on hieman koivua ja kuvion itäreunalla muutama vanha kuusi. Lahopuuta ei juuri ole.

Kenttäkerroksessa tavataan runsaiden metsälauhan, metsäkastikan, mustikan ja puolukan ohella mm. kieloa, sananjalkaa ja kanervaa. Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Varttunut kuivahko kangas on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Kuvio on harvennettuna, tasaikäisenä ja niukkalahopuustoisena talousmetsänä ekologiselta laadultaan heikko.

Kuva 7. Harvennettua mäntymetsää luontotyyppikuviolla 14.

KUVIO 15 – TUORE KANGAS

Nuorta, tiheää metsää kasvava tuore kangas, jonka länsiosa on sekapuustoista ja kuvion muut osat lehtipuuvaltaisia. Puustoon kuuluu mäntyä, kuusta, koivua, pihlajaa ja haapaa. Melko kivisellä rinteellä sijaitsevan kuvion kenttäkerroksessa tavataan runsaasti mustikkaa, metsäkastikkaa ja metsälauhaa. Niiden lisäksi kasvistoon kuuluvat mm. puolukka, kielo, metsätähti, käenkaali ja valkovuokko. Lahopuuta ei juuri ole. Nuori tuore kangas on vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on tasaikäisenä talousmetsänä ekologiselta laadultaan enintään kohtalainen.

KUVIO 16 – TUOREEN KANKAAN AVOHAKKU

Tuoreen kankaan avohakku, jolla kasvaa runsaasti metsäkastikkaa ja sananjalkaa.

KUVIO 17 – TUORE KANGAS

Tiheydeltään vaihtelevaa, nuorehkoa kuusi – koivumetsää kasvava tuore kangas, jossa esiintyy eri-ikäisyyttä, mutta ei juuri lahopuuta. Kenttäkerroksessa tavataan runsaasti mustikkaa, käenkaalia, metsäkastikkaa, metsäalvejuurta ja sananjalkaa. Yhdeltä vanhalta kannolta löydettiin lahokaviosammalen itujuväsryhmiä, mutta metsä ei ole lähinnä lahopuun niukkuuden vuoksi lajille tärkeäksi ydinalueeksi sopivaa. Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on ekologiselta laadultaan kohtalainen.

KUVIO 18 – TUORE KANGAS

Tuore kangas, jolla kasvaa harvassa nuoria koivuja ja haapoja. Kuviolla on paljon lehtipuuvesakkoa. Kasvistoon kuuluvat esim. vadelma, metsälauha, mustikka, rätvänä ja voikukka. Nuori tuore kangas on vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on tasaikäisenä, harvana ja niukkalahopuustoisena talousmetsänä ekologiselta laadultaan heikko, mutta muodostaa suojavöhykkeen rinteessä sijaitsevan pienen lähteikön ympärille.

KUVIO 19 – LÄHTEIKKÖ

Katso kappale 3.2.2 Kruusilanpolun eteläpuolen lähteikkö.

KUVIO 20 – TUORE KANGAS

Nuorta, koivuvaltaista puustoa kasvava tuore kangas, jossa on myös hieman kuusta, männyn taimia, pihlajan vesoja ja nuori tammi. Kasvistoon kuuluvat esim. mustikka, metsälauha, lillukka, sananjalka ja puolukka. Lahopuuta ei ole. Nuori tuore kangas on vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on ekologiselta laadultaan heikko.

KUVIO 21 – TUORE KANGAS

Hyvin harvaa nuorta koivikkoa kasvava tuore kangas, jossa on paljon hakkuutähteitä ja vesakkoa sekä vähän männyn taimia. Kuviolla kasvaa runsaasti metsälauhaa, sananjalkaa,

mustikkaa ja puolukkaa. Nuori tuore kangas on vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on ekologiselta laadultaan heikko.

KUVIO 22 – TUORE KANGAS

Tuoreen kankaan vesakoitunut avohakkuu, jossa on koivun taimia ja vesoja sekä pihlajan vesoja. Kasvistoon kuuluvat esim. maitohorsma, sananjalka ja vadelma.

KUVIO 23 – PUUSTOSAAREKE

Pieni puustosaareke pellon keskellä. Saarekkeella kasvaa koivua, kuusta ja mäntyä.

KUVIO 24 – PELTO

Heinäpelto.

KUVIO 25 – LEHTIMETSÄSAAREKE

Suurimmaksi osaksi nuorta haavikkoa kasvava lehtimetsäsaareke, jossa on myös koivua ja paljon nuorta pihlajaa. Kuviolla on hiukan kapeaa lehtilahopuuta, ja sinne on kasattu viereiseltä pellolta kiviä. Kenttäkerroksessa tavataan mm. mustikkaa, metsälauhaa, kivikkoalvejuurta, rohtotädykettä ja kieloa.

KUVIO 26 – TUORE KANGAS

Tuoretta, avohakattua kangasta oleva tyhjä tontti, jolla kasvaa vähän nuoria koivuja ja kuusia sekä muutamia tammen taimia. Kuviolla on paljon pihlajan vesoja sekä myös koivun, raidan ja haavan vesoja. Kenttäkerroksessa esiintyy mm. metsälauhaa, sananjalkaa, mustikkaa, sormisaraa ja ahomansikkaa.

KUVIO 27 – RUOHOKORPI

Katso kappale 3.2.3 Kalkkilantien itäpuolen suolaikku.

KUVIO 28 – TUORE KANGAS

Harvennettua, melko varttunutta sekametsää kasvava tuore kangas, jonka puusto koostuu pääasiassa kuusista, koivuista ja nuorista haavoista. Lisäksi on vähän mäntyä. Varttuneen

puuston lomassa kasvaa vähän pihlajan ja haavan vesoja sekä muutama pieni tammi. Lahopuuta ei juuri ole. Kenttäkerroksessa tavataan runsaiden mustikan ja metsälauhan lisäksi mm. sananjalkaa, oravanmarjaa, sormisaraa, kangasmaitikkaa, metsätähteä ja puolukkaa. Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on harvennettuna, niukkalahopuustoisena talousmetsänä ekologiselta laadultaan heikko.

KUVIO 29 – TUORE KANGAS

Kapea kaistale vanhaa tuoreen, ja osin lehtomaisen, kankaan kuusikkoa, joka liittyy suoraan viereiseen luonnonsuojelualueeseen. Puustossa esiintyy hieman eri-ikäisyyttä. Kasvistoon kuuluvat esim. mustikka ja metsälauha. Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on ekologiselta laadultaan kohtalainen.

KUVIO 30 – LAIDUN

Pääosin lammaslaitumeksi aidattu alue. Aidatulla alueella ei liikuttu, mutta havaintojen mukaan kyseessä ei vielä ole kovin edustava perinnebiotooppi. Erityisesti kuvion itäosa ja pohjoisosa ovat tiheää lehtipuuvaltaista taimikkoa ja vesakkoa, jonka kenttäkerros on rehevää. Siellä kasvistoon kuuluvat mm. jättipalsami (haitallinen vieraslaji), nurmilauha ja vadelma. Lisäksi löytyi pieni humalakasvusto. Laidunalueen edustavin osa sijaitsee Topulin päärakennuksen eteläpuolen rinteessä (kuva 8), jonka puustossa on selvä hakamaarakenne. Kasvillisuus vaikuttaa kuitenkin toistaiseksi tavanomaiselta ja rehevöityneeltä (mm. isonokkosta, koiranheinää ja piikkiohdaketta). Laidunalueen perinnebiotooppiarvot eivät ole vielä kovin korkeat, mutta laidunnuksen avulla ne paranevat, joten laidunnuksen jatkamisesta olisi suurta hyötyä.

KUVIO 31 – TAIMIKKO

Pääosin mäntytaimikkoa kasvava kuvio, jonka kenttäkerroksessa on ketomaisia piirteitä. Kasvistoon kuuluvat esim. huopavoikeltano, lampaannata, punanata ja ahdekaunokki.

KUVIO 32 – LEHTOMAISEN KANKAAN AVOHAKKU

Avohakkuu, jolla kasvaa pajuja sekä koivun, haavan ja pihlajan vesoja. Lisäksi tavataan mm. vadelmaa, nurmilauhaa, maitohorsmaa, ahomansikkaa ja jättipalsamia, joka on vallannut suuren osan hakkuusta.

Kuva 8. Laidunnettua rinnettä Topulin päärakennuksen eteläpuolella.

KUVIO 33 – KORPI

Syvän ojan kuivaama korpi, jossa kasvaa melko tiheää varttunutta sekametsää (kuva 9). Puustoon kuuluu kuusta, koivua ja vähän tervaleppää. Lahopuuta ei juuri ole. Kenttäkerroksessa tavataan mm. mustikkaa, soreahiirenporrasta, jättipalsamia ja ruohoisissa, märemmissä painanteissa järvikortetta ja raatetta. Kuvion kaakkoiskulmaan on läjitetty maata viereisen jätepisteen rakentamisen yhteydessä. Kuvion luonnontila on mm. ojituksen voimakkaasti heikentämä.

KUVIO 34 – TUORE KANGAS

Melko varttunutta, tiheää kuusi – koivumetsää kasvava tuore kangas, jossa on myös raitaa ja vähän harmaaleppää. Lahopuuta ei ole. Kenttäkerroksessa tavataan mm. mustikkaa, sananjalkaa, lillukkaa ja metsälauhaa. Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on kapea ja ekologiselta laadultaan heikko.

Kuva 9. Ojitettua korpea Kalkkilantien vieressä.

KUVIO 35 – TUORE KANGAS

Voimakkaasti harvennettua, vanhaa sekametsää (koivua, mäntyä ja kuusta) kasvava tuore kangas, jossa ei juuri ole lahopuuta. Kasvistoon kuuluvat mm. metsälauha, mustikka ja sananjalka. Kuvion ekologinen laatu on heikko.

KUVIO 36 – METSITTYNyt SORAKUOPPA

Metsittynyt entinen sorakuoppa, jossa kasvaa tiheää nuorta männikköä ja koivua. Kasvistoon kuuluvat mm. kanerva, sianpuolukka ja lampaannata. Kuviolla sijaitsee aidattu vedenottamo, ja kuviolle on tuotu puutarhajätteitä.

KUVIO 37 – KUIVAHKO KANGAS

Harvaa, vanhaa männikköä kasvava kuivahko kangas (kuva 10). Alarinteellä on sekapuina vähän isoja koivuja ja kuusia. Vallitsevan puuston lomassa esiintyy melko paljon puiden taimia. Kuvolla on kelo, mutta kaiken kaikkiaan lahopuuta on niukasti. Kenttäkerroksessa

tavataan runsaasti puolukkaa, kanervaa, mustikkaa ja metsälauhaa. Kasvistoon kuuluvat myös mm. sananjalka, kangasmaitikka ja kielo. Varttunut kuivahko kangas on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Kuvio on hoidettua talousmetsää, mutta silti ekologiselta laadultaan kohtalainen.

Kuva 10. Harvennettua vanhaa mäntymetsää selvitysalueen pohjoisosassa.

KUVIO 38 – LEHTOMAINEN KANGAS

Kulttuurivaikutteinen lehtomaisen kankaan sekametsä, jonka puusto koostuu kuusista ja koivuista. Kasvistoon kuuluvat esim. lillukka, metsäkorte ja mustikka. Varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas on silmälläpidettävä luontotyyppi. Kuvio on ekologiselta laadultaan kohtalainen.

KUVIO 39 – KUIVAHKO KANGAS

Taimikkoa (koivua, kuusta, mäntyä ja pihlajaa) kasvava kuivahko kangas, jossa on muutama vanha siemenpuumänty ja koivu. Lahopuuta ei ole. Kenttäkerros on paljolti metsälauhavaltainen. Kasvistoon kuuluvat lisäksi mm. puolukka, mustikka, metsäkastikka

ja sananjalka. Nuori kuivahko kangas on erittäin uhanalainen luontotyyppi. Kuvio on ekologiselta laadultaan heikko.

KUVIO 40 – TUORE KANGAS

Tiheä tuoreen kankaan kuusitaimikko, jossa kasvaneet koivun taimet on pääosin raivattu. Puustoon kuuluu myös mäntyä. Lahopuuta ei ole. Tavanomaiseen kasvistoon kuuluvat esim. puolukka, oravanmarja, metsälauha ja mustikka. Nuori tuore kangas on vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on hoidettuna taimikkona ekologiselta laadultaan heikko.

4. PESIMÄLINNUSTO

4.1 Menetelmät

Pesimälinnustoa kartoitettiin kolmella maastokäynnillä touko-kesäkuussa (taulukko 1). Sää oli kaikkina aamuina linnustokartoitukselle suotuisa. Lisäksi linnustoa havainnoitiin muun maastotyön ohessa. Käytössä olivat myös Suomen Lajitietokeskuksen aineistot.

Taulukko 1. Lintulaskentapäivät, laskenta-ajat ja vallinnut säätila.

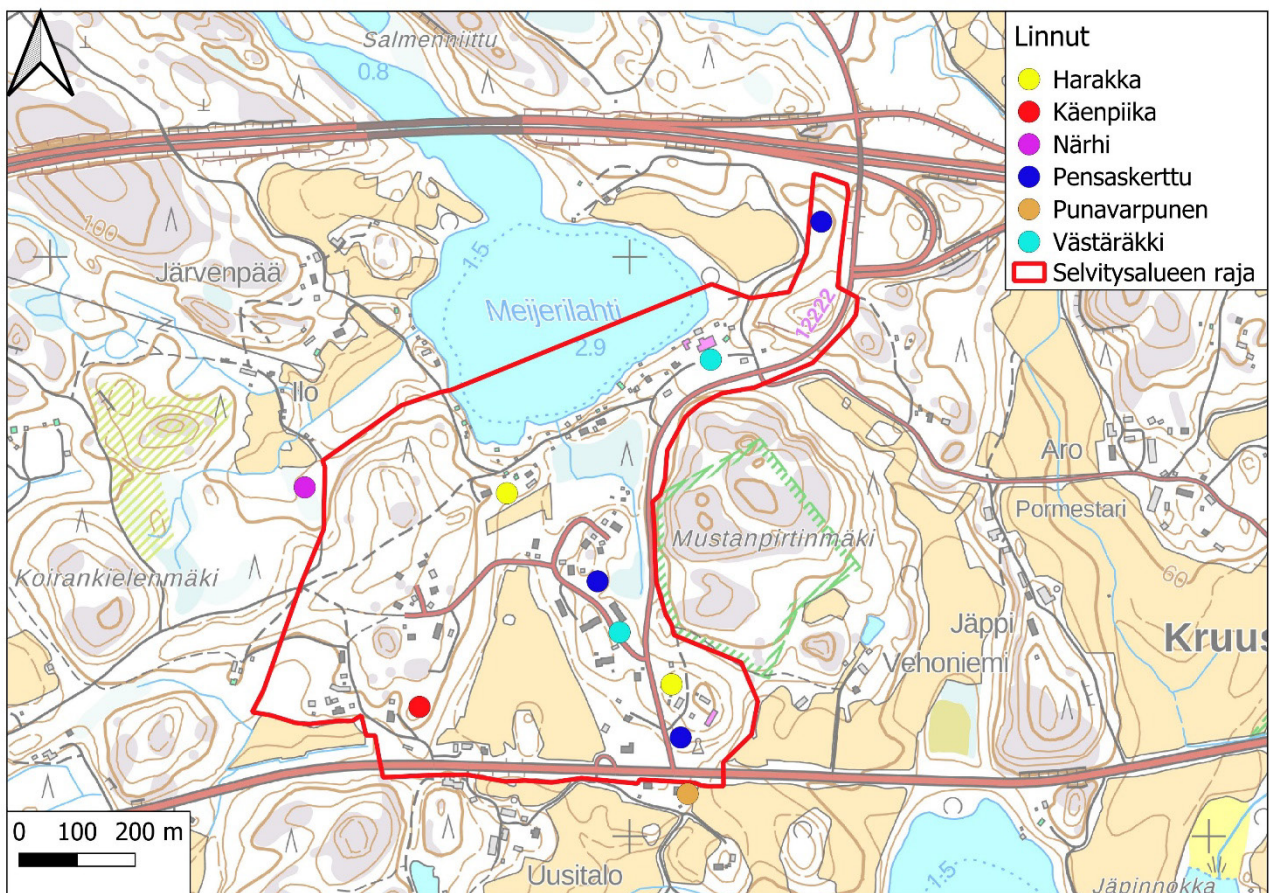
Päivä	Laskenta-aika	Sää
29.5.2025	5.07-6.33	Lämpötila +11 °C → +12 °C, tuuli 1 m/s, pilvisyys 8/8
10.6.2025	6.03-7.18	Lämpötila +10 °C, tuuli 1-2 m/s, pilvisyys 8/8 → 6/8
18.6.2025	9.03-10.10	Lämpötila +15 °C → +16 °C, tuuli 2 m/s, pilvisyys 7/8 → 8/8

Laskentamenetelmänä käytettiin sovellettua kartoituslaskentaa. Selvitysalue käveltiin niin tiheästi läpi, että ainakin kaikki laulavat lintuyksilöt voitiin kohtuudellisella varmuudella havaita. Pihoilla ei liikuttu. Kaikki havainnot uhanalaisista, silmälläpidettävistä, EU:n lintudirektiivin I-liitteeseen sisältyvistä ja harvalukuisista lajeista merkittiin kartalle. Havainnosta kirjattiin muistiin laji, sukupuoli (jos mahdollista määrittää), yksilömäärä ja tieto käyttäytymisestä (laulava koiras, poikasille ruokaa kuljettava emo, varoiteleva lintu, pari ym.). Selvästi yli lentävät linnut jätettiin huomioimatta, mutta alle 50 metrin päässä selvitysalueen rajan ulkopuolella paikallisina havaitut yksilöt merkittiin muistiin, sillä niiden reviiri sijoittuu suurella todennäköisyydellä osittain selvitysalueelle. Yleisistä lajeista kirjattiin muistiin ainoastaan tieto siitä, että laji kuuluu pesimälinnustoon. Apuvälineinä käytettiin kiikaria, GPS-laitetta ja etukäteen tulostettuja suurimittakaavaisia karttoja.

Tehdyt lintuhavainnot vietiin paperikartoilta paikkatieto-ohjelmistoon erotellen eri laskentakertojen havainnot toisistaan. Reviiriksi tulkittiin kaikki havainnot laulavista koiraista, pesistä, ruokaa kuljettavista emoista, varoittelevista linnuista sekä muista paikallisina sopivassa pesimäympäristössä havaituista linnuista. Jo yhdellä laskentakerralla saatu havainto tulkittiin reviiriksi. Lähellä toisiaan tehtyjen eri laskentakertojen havaintojen tulkittiin tarkoittavan samaa reviiriä. Samaksi reviiriksi tulkittujen havaintojen välinen maksimietäisyys vaihteli hieman lajeittain, mutta nyrkkisääntönä voidaan pitää noin paria sataa metriä, jota kauempana toisistaan eri laskentapäivinä tehdyt havainnot tulkittiin eri reviireiksi. Käytännössä tulkinta oli yksiselitteistä.

4.2 Tulokset ja johtopäätökset

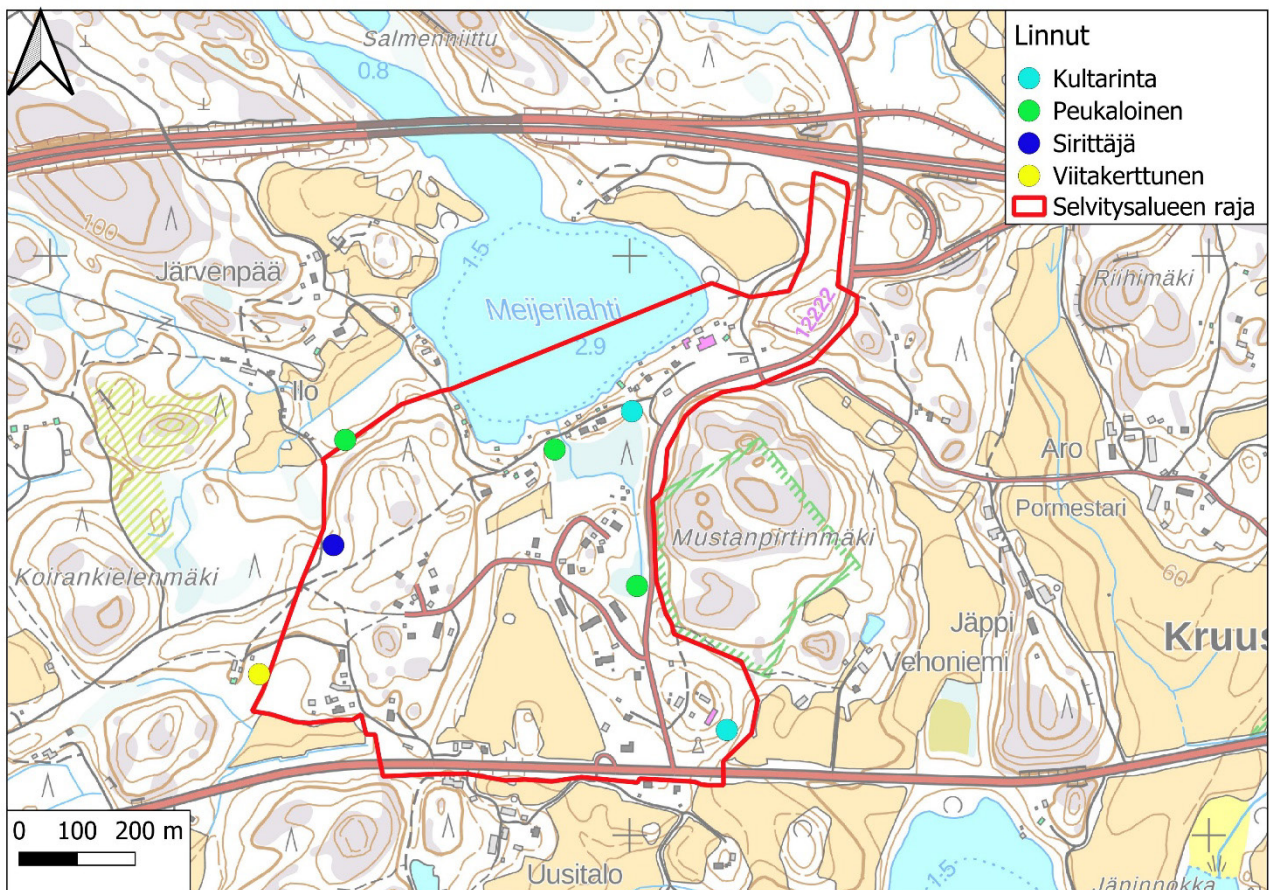
Selvitysalueella ja sen välittömässä lähiympäristössä tulkittiin pesivän kaikkiaan 39 lintulajia (taulukko 2). Lisäksi nähtiin haarapääskyjä (vaarantunut), töyhtötiaisia (vaarantunut) ja pyrstötiaisia, mutta niiden pesintää ei pystytty varmistamaan. Alueella on vain hyvin rajoitetusti töyhtötiaisen pesimäympäristöksi sopivaa vanhaa havumetsää.

Kartta 3. Silmälläpidettävät lintulajit.

Pesimälinnusto on tavanomaista ja melko tiheään asutulle kylämäiselle alueelle tyypillistä. Varsinaista peltolinnustoa ei esiinny, sillä selvitysalueella sijaisteva heinäpelto on pieni. Erityisen harvinaisia lajeja ei tavattu. Mielenkiintoisin havainto on selvästi taantunut käenpiika, jonka kuultiin soidintavan alueen länsiosassa 29.5.2025 (kartta 3). Laji on kolopesijä ja voi pesiä siten linnunpöntöissä. Käenpiikan pesintää ei kyetty varmistamaan, mutta havainto viittaa vahvasti pesintään joko selvitysalueella tai sen läheisyydessä. Selvitysalueen länsireunalla oli viitakerttusen reviiri (kartta 4), mutta muita yölaulajia ei havaittu. Alueella ei juuri ole yölaulajille sopivia reheviä pensaikkomaita. Viime vuosina runsastuneella kultarinnalla oli kaksi reviiriä. Pensaskerttu pesii erityyppisillä puoliavoimilla pensaikkokaisilla paikoilla. Sen parimääräksi arvioitiin kolme. Punavarpuksen lauloi Helsingintien varrella. Linnustoon kuuluvat myös mm. närhi, västäräkki, harakka ja viime vuosina selvästi runsastunut peukaloinen.

Linnustoon perustuvia maankäyttösuosituksia ei esitetä.

Kartta 4. Muut huomionarvoiset lintulajit.

Taulukko 2. Pesimälinnusto. (NT=silmälläpidettävä, LC=elinvoimainen)

Tieteellinen nimi	Suomenkielinen nimi	Parimäärä	Status
<i>Acrocephalus dumetorum</i>	viitakerttunen	1	LC
<i>Anthus trivialis</i>	metsäkirvinen		LC
<i>Carduelis carduelis</i>	tikli		LC
<i>Carduelis spinus</i>	vihervarpunen		LC
<i>Carpodacus erythrinus</i>	punavarpunen	1	NT
<i>Certhia familiaris</i>	puukiipijä		LC
<i>Columba palumbus</i>	sepelkyyhky		LC
<i>Cuculus canorus</i>	käki		LC
<i>Cyanistes caeruleus</i>	sinitäinen		LC
<i>Dendrocopos major</i>	käpytikka		LC
<i>Emberiza citrinella</i>	keltasirkku		LC
<i>Erithacus rubecula</i>	punarinta		LC
<i>Ficedula hypoleuca</i>	kirjosieppo		LC
<i>Fringilla coelebs</i>	peippo		LC
<i>Garrulus glandarius</i>	närhi	1	NT
<i>Hippolais icterina</i>	kultarinta	2	LC
<i>Jynx torquilla</i>	käenpiika	1	NT
<i>Motacilla alba</i>	västäräkki	2	NT
<i>Muscicapa striata</i>	harmaasieppo		LC
<i>Parus major</i>	talitiainen		LC
<i>Passer montanus</i>	pikkuvarpunen		LC
<i>Phylloscopus collybita</i>	tiltalti		LC
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	sirittäjä	1	LC
<i>Phylloscopus trochilus</i>	pajulintu		LC
<i>Pica pica</i>	harakka	2	NT
<i>Prunella modularis</i>	rautiainen		LC
<i>Regulus regulus</i>	hippiäinen		LC
<i>Scolopax rusticola</i>	lehtokurppa		LC
<i>Sturnus vulgaris</i>	kottarainen		LC
<i>Sylvia atricapilla</i>	mustapääkerttu		LC
<i>Sylvia borin</i>	lehtokerttu		LC
<i>Sylvia communis</i>	pensaskerttu	3	NT
<i>Sylvia curruca</i>	hernekerttu		LC
<i>Troglodytes troglodytes</i>	peukaloinen	3	LC

<i>Turdus iliacus</i>	punakylkirastas		LC
<i>Turdus merula</i>	mustarastas		LC
<i>Turdus philomelos</i>	laulurastas		LC
<i>Turdus pilaris</i>	räkättirastas		LC
<i>Turdus viscivorus</i>	kulorastas		LC

5. LEPAKOT

5.1 Menetelmät

Kaikki Suomessa esiintyvät lepakkolajit sisältyvät EU:n luontodirektiivin IV-liitteeseen, joten niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen on kielletty.

Lepakkoja havainnoitiin detektorilla (Echo Meter Touch 2 Pro) kolmena yönä (taulukko 3) kävelleen karttaan 5 merkitty reitti. Reitin sijoittelussa höydynnettiin teitä ja polkuja. Sää oli kaikkina kartoitusöinä työhön hyvin sopiva. Havaittujen lepakoiden sijainti kirjattiin muistiin ja laji määritettiin. Luontoselvityksen muiden osatöiden yhteydessä etsittiin puolestaan kolopuita sekä muita lepakoiden päiväpiiloiksi, lisääntymispaikoiksi ja talvehtimispaikoiksi sopivia kohteita.

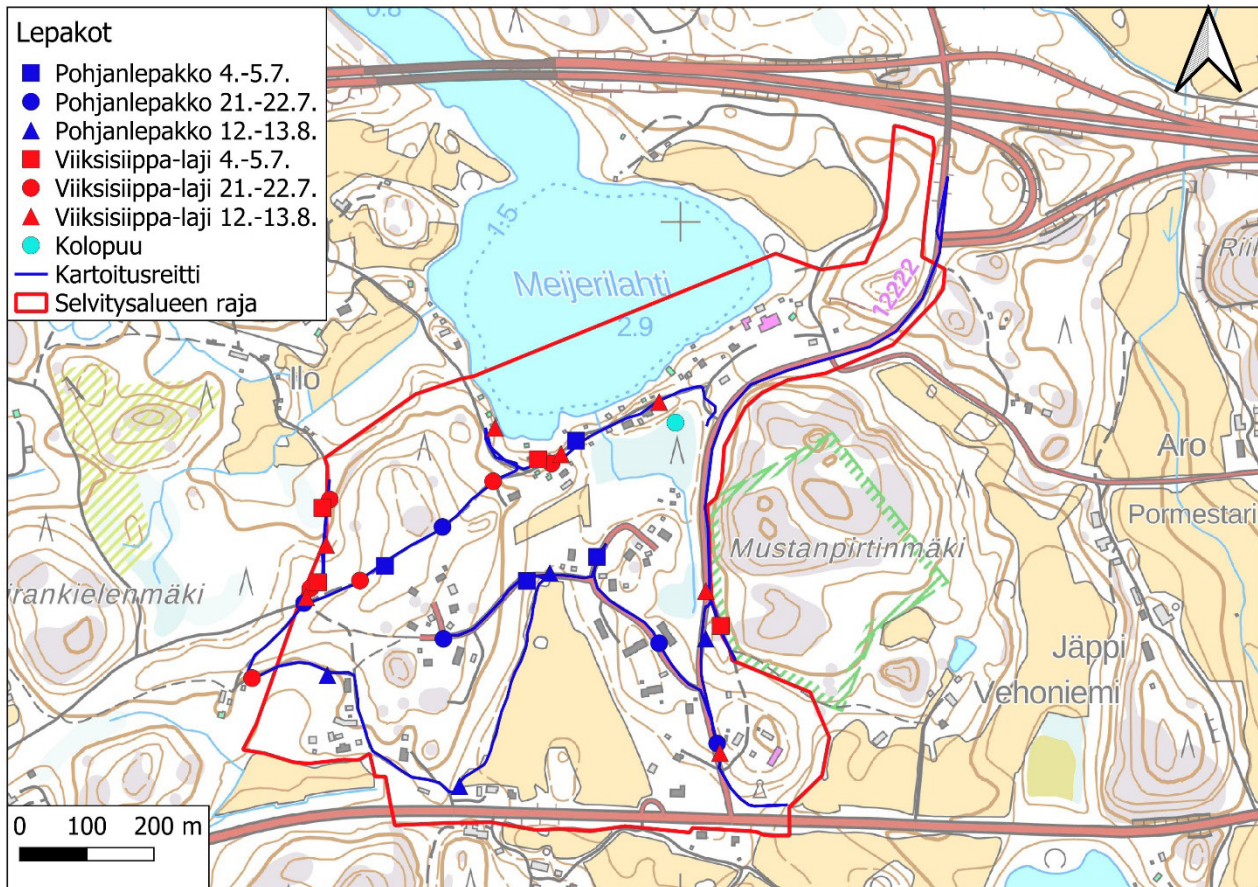
Taulukko 3. Lepakkokartoitusajat ja vallinnut sää.

Päivä	Havainnointiaika	Sää
4.-5.7.2025	23.29-0.30	Lämpötila +9 °C, tuuli 1 m/s, pilvisyys 1/8 → 0/8
21.-22.7.2025	23.02-0.05	Lämpötila +21 °C, tuuli 2 m/s, pilvisyys 4/8
12.-13.8.2025	23.04-0.03	Lämpötila +11 °C → +10 °C, tuuli 1 m/s, pilvisyys 0/8

5.2 Tulokset ja johtopäätökset

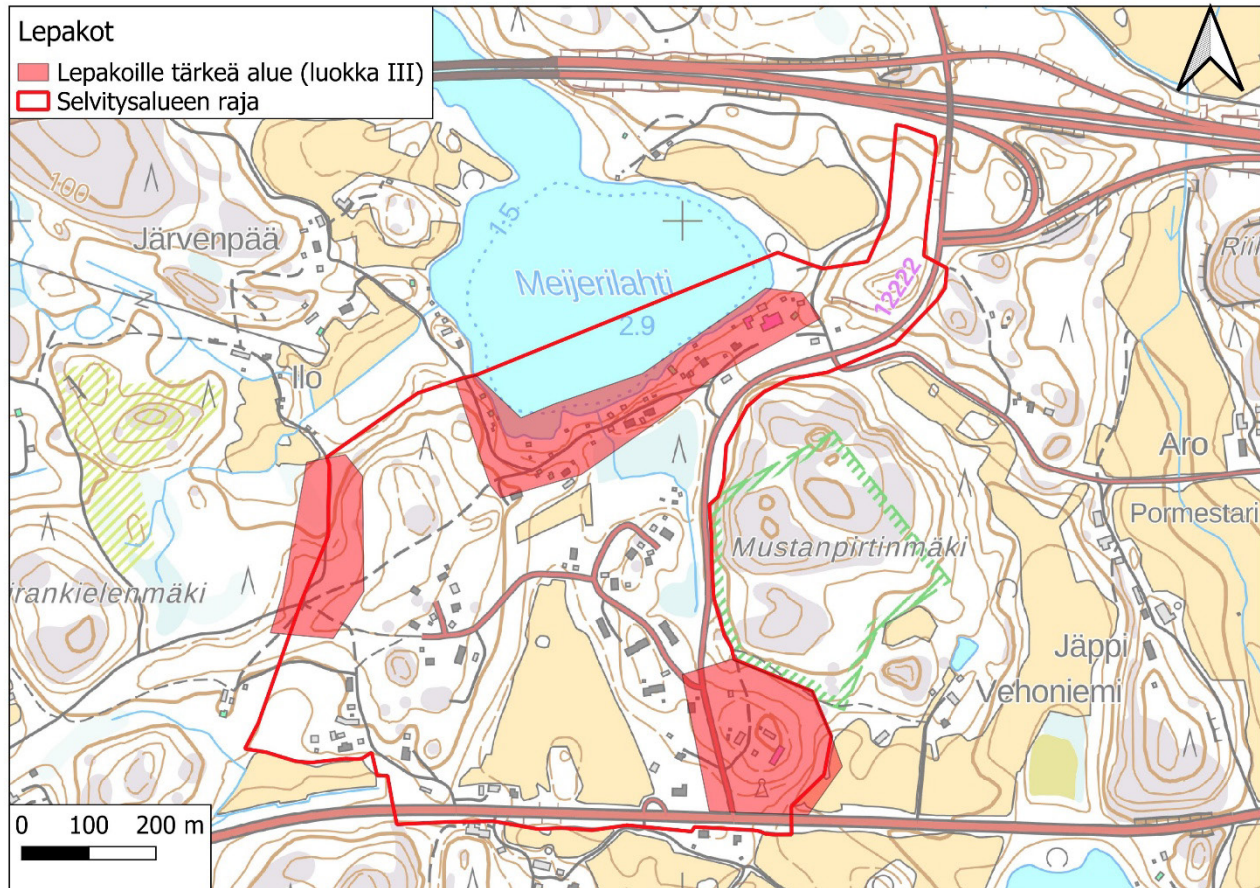
Lepakkohavainnot on merkitty karttaan 5. Alueella havaittiin melko runsaasti pohjanlepakoita ja viiksisiippoja / isoviiksisiippoja. Meijerilahden rannalla voi ruokailla myös vesisiippoja, mutta rantaa ei kartoitettu, sillä se on käytännössä kokonaan kesämökkien pihoja. Havainnoissa voi nähdä pientä keskittymistä toisaalta Meijerilahden tuntumaan ja toisaalta alueen länsireunalle, jossa kasvaa hieman tiheämpää, joskin nuorta, metsää. Selvitysalue on maisemaltaan melko vaihtelevaa, ja alueella ja sen lähistöllä on suhteellisen runsaasti vanhempaakin rakennuskantaa. Lepakot pystyvät usein hyödyntämään vanhoja rakennuksia uudempia paremmin päiväpiiloinaan ja lisääntymisyhdyskuntiansa paikkoina.

Siten alue on ominaisuuksiltaan varsinkin pohjanlepakoille suotuisa, mutta myös viiksisiipat selvästi menestyvät siellä. Luontaisia lepakoiden päiväpiiloiksi sopivia kohteita ei yhtä kolopuuta lukuun ottamatta löytynyt, mutta viereisellä Mustanpirtinmäellä voi olla päiväpiiloiksi sopivia kallionrakoja ja louhikoita. Selvitysalueelta ei löytynyt sopivia talvehtimispaikkoja, mutta pihapiireissä voi olla talvehtimiseenkin sopivia maakellareita, joissa olot säilyvät sopivina läpi talven.

Kartta 5. Lepakkohavainnot ja kartoitusreitti.

Lepakoille tärkeiden alueiden rajauksessa tulee hetkittäistä tilannetta kuvaavien havaintojen lisäksi ottaa huomioon myös elinympäristön ominaisuudet. Tämän pohjalta alueelta rajattiin kolme lepakoille tärkeää aluetta (kartta 6). Niiden arvoluokka on III eli lepakot tulisi näillä alueilla ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon maankäytössä. Tämä tarkoittaa maisemarakenteen säilyttämisestä oleellisilta osiltaan nykyisenlaisena, mutta ei esimerkiksi täyttää rakentamiskieltoa, kunhan rakentaminen ei ole massiivista siten, että esimerkiksi kaikki puustoiset alueet katoavat. Lepakoille tärkeät alueet eivät ole jyrkkärajaisia, vaan ne on nähtävä jossain määrin suuntaa antavina. Lepakot kärsivät keinovalosta, joten sen lisäämisessä olisi hyvä olla maltillinen. Jos rakennuksia puretaan, olisi lepakoiden esiintyminen niissä hyvä selvittää enne purkua. Kolopuu tulisi säästää.

Kartta 6. Lepakoille tärkeät alueet.

6. LIITO-ORAVA

Liito-orava sisältyy EU:n luontodirektiivin IV-liitteeseen, ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen on kielletty. Liito-orava suosii varttuneita ja tiheitä kuusivaltaisia sekametsiä, joissa kasvaa haapoja ja muita lehtipuita. Se pesii tavallisimmin puiden koloissa, mutta kelpuuttaa myös pönttö. Liito-oravan paras kartoitusaika on keväällä, jolloin sen keltaisia papanoita voi löytää pesä- ja ruokailupuiden alta.

Alueella tehtiin liito-oravakartoitus 10.4.2025. Liito-oravan papanoita ja muita merkkejä lajista etsittiin runkomaisten haapojen ja kookkaiden kuusten ja koivujen tyviltä. Samalla etsittiin kolopuita, oravan risupesiä ja tehtiin havaintoja metsien puustorakenteesta ja liito-oravalle sopivista kulkureiteistä sekä ruokailualueista.

Kruusilan moottoritien liittymän alueelta on liito-oravahavaintoja vuodelta 2001, jolloin moottoritien rakentaminen ei ollut vielä alkanut (Suomen Lajitietokeskus 2025). Liito-oravaesiintymän seurannassa vuonna 2016 Meijerilahden pohjoispuolelta löydettiin vielä asuttu reviiri. Tuoreempia tietoja tästä esiintymästä ei ole käytettävissä. Tässä työssä liito-oravan papanoita tai muita merkkejä lajista ei havaittu. Selvitysalueen pohjoisosassa ei ole liito-oravalle sopivaa puustoa kuin pienellä alueella Meijerilahden itärannalla. Lahden rannalla kesämökkien piholla ja tonttien rajoilla kasvaa lännempänäkin lajille sopivaa puustoa, mutta selvitysalueen muut osat ovat pääosin liito-oravalle aivan liiksi harvennettuja ja paljolti myös mäntyvaltaisia. Sopivaa puustoa kasvaa vain pieninä metsiköinä. Siten ei ole yllättävää, ettei liito-oravasta saatu havaintoja.

Liito-oravaan liittyviä maankäyttösuosituksia ei esitetä.

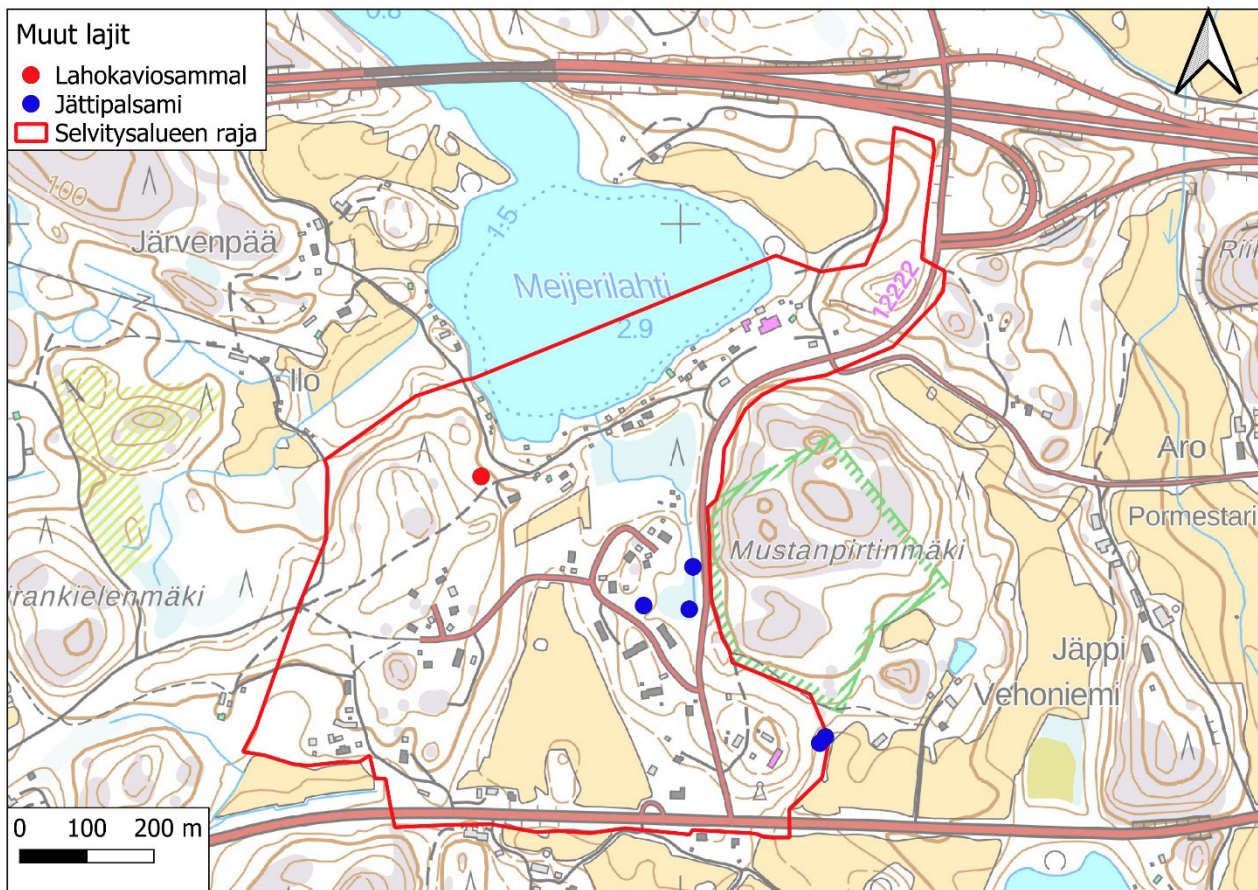
7. VIITASAMMAKKO

Viitasammakon elinympäristöä ovat suot, vesistöjen rannat ja erilaiset pienvedet kuten ojat ja lammet sekä näiden läheiset maa-alueet. Laji sisältyy EU:n luontodirektiivin IV-liitteeseen, ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain nojalla.

Viitasammakko muistuttaa ulkonäöltään huomattavan paljon tavallista ruskosammakkoa. Parhaiten lajit erottaa toisistaan kutuäänistä, jotka eroavat selvästi. Viitasammakon kutuääntely muistuttaa veden alle painetusta tyhjästä pullostasta nousevien ilmakuplien pulputusta. Sen on kuvattu kuulostavan myös pienen koiran haukunalta. Ruskosammakon kurnutuksesta selvästi poikkeava ääni on melko hiljainen, ja se kuuluu korkeintaan noin sadan metrin päähän.

Selvitysalueelta paikannettiin liito-oravakartoituksen yhteydessä yksi mahdollinen viitasammakon kutupaikka. Meijerilahden eteläpuolen suolla luontotyyppikuviolla 4 on hyvin hitaasti virtaava, ympäröivään ruohokorpeen tulviva oja, jonka varrella käytiin havainnoimassa mahdollisia kutevia viitasammakoita kahtena iltana. Ensimmäinen käynti tehtiin 17.4.2025 klo 21.54-22.07 (ilman lämpötila +10 °C, tuuli 3 m/s, pilvisyys 8/8) ja toinen käynti 27.4.2025 klo 22.39-22.54 (ilman lämpötila +4 °C, tuuli 3 m/s, pilvisyys 1/8). Aivan ojan varrella ei liikuttu, jotta sammakot eivät pelästyisi ja keskeyttäisi ääntelyä. Viitasammakoita kuunneltiin muutamasta eri pisteestä, joista koko niille potentiaalinen alue saatiin hyvin katetuksi. Viitasammakoita ei havaittu, mutta ensimmäisellä käyntikerralla

ruskosammakoiden kutu oli vilkasta. Lisäksi kuultiin yksi rupikonna. Kevät 2025 oli poikkeuksellinen, sillä erittäin lämpimän huhtikuun alun jälkeen viitasammakon kutu käynnistyi Lounais-Suomessa yleisesti jo kuun puolivälissä. Siten maastokäynnit osuivat hyvin suurella todennäköisyydellä oikeaan aikaan. Selvitysalueelta ei ole aiempia viitasammakkohavaintoja (Suomen Lajitietokeskus 2025).

Kartta 7. Lahokaviosammal ja jättipalsami.

8. MUU LAJISTO

Meijerilahden lounaispuolelta luontotyyppikuviolta 17 löytyi yhdeltä vanhalta kannolta lahokaviosammalen itujuvärsryhmiä (kartta 7). Lahokaviosammal on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi. Se on rauhoitettu ja sisältyy EU:n luontodirektiivin II-liitteeseen. Käsitys lahokaviosammalen yleisyydestä ja runsaudesta mullistui viimeisimmän uhanalaisuusarvioinnin teon jälkeen, kun lajilla havaittiin esiintyvän itujuvärsryhmiä ja niitä opittiin etsimään. Itujuvärsryhmällisiä esiintymiä on sittemmin havaittu esiintyvän yleisesti myös nuorissa tuoreissa ja lehtomaisissa talousmetsissä, jos niissä on sopivia kasvualustoja

kuten pitkälle lahonneita suuria kantoja. Pelkkien itujuväsryhmien löytyminen ei siten sinällään osoita merkittäviä, maankäytössä huomioitavia luontoarvoja. Lahokaviosammalen löytöpaikka ei ole niin kosteaa ja runsaslahopuustoista kuusikkoa, että kyseessä olisi lajille tärkeä ydinalue.

Kalkkilantien länsipuolella sekä Topulin talon itäpuolella kasvaa melko runsaasti jättipalsamia (haitallinen vieraslaji). Muuten vieraslajikasveja on vähän, eikä esimerkiksi jättiputkia löydetty. Komealupiinia kasvaa kuitenkin mm. pientareilla monin paikoin.

9. EKOLOGISET YHTEYDET

Moottoritie muodostaa voimakkaan esteen pohjoiseen päin. Myös Helsingintie toimii jonkinasteisena ekologisena esteenä. Parhaimmat yhteydet ovatkin länsi-itäsuunnassa.

10. KESKEISTEN SUOSITUSTEN YHTEENVETO

Karttaan 2 merkityt arvokkaat luontotyyppikohteet ja niiden suojavyöhykkeet tulisi jättää rakentamatta. Karttaan 6 merkityt lepakoille tärkeät alueet tulisi ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon maankäytössä. Tämä tarkoittaa maisemarakenteen säilyttämisestä oleellisilta osiltaan nykyisenlaisena. Tarkempia suosituksia on esitetty aiemmin tässä raportissa kunkin osatyön käsittelyn yhteydessä.

11. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019.

Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Keskinen, H.-L., Raunio, A., Forss, S., Kartano, L., Karttunen, K., Kokko, A., Kontula, T., Koskela, K., Mäkelä, K., Pykälä, J., Rytteri, T. & Väänänen, M. 2024.

Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje, luonnos 15.5.2024. 281 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018a.

Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.

- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018b. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.
- Lindholm, T. & Tuominen, S. 1993. Metsien puuston luonnontilaisuuden arviointi. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja A 3. 40 s.
- luontotyyppienuhanalaisuus.ymparisto.fi/lutu/#
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998. Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti Kustannus & Tapio. 192 s.
- Mäkelä, K. & Salo, P. 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s.
- Nieminen, M. 2017. Liito-orava (*Pteromys volans* Linnaeus, 1758). - Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.). Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 48-55. Suomen ympäristö 1/2017.
- Saarikivi, J. 2017. Viitasammakko (*Rana arvalis* Nilsson, 1842). - Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.). Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 90-96. Suomen ympäristö 1/2017.
- Suomen Lajitietokeskus 2025. <http://tun.fi/HR.49>, <http://tun.fi/HR.203>, <http://tun.fi/HR.3211>, <http://tun.fi/HR.3553>, <http://tun.fi/HR.3691>, <http://tun.fi/HR.3931> (haettu 2.6.2025).
- Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä, M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016. Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016-2025. Ympäristöministeriön raportteja 17/2016. 75 s.
- Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021. Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. <https://www.ymparisto.fi/punainenlista>

LIITE 1. Luontotyyppikuvioiden numerointi.

